

کرونا با کره زمین و محیط زیست چه کرد؟

مدتی پس از شیوع ویروس کرونا، اعلام کردند که قرنطینه باعث پاک شدن هوا و در نتیجه بسته شدن حفره لایه اُزن شده است.

به گزارش سایت خبری پرسون، بعضی دیگر استفاده از این حد پاک کننده و شوینده را عاملی برای تشدید آلودگی اعلام کردند و گروهی دیگر عقیده داشتند دفع زباله های بیمارستانی و زباله های خانگی که همراه آنها ماسک و دیگر اقلام آلوده به ویروس کروناست، زمینه ساز آلودگی محیط زیست هم اکنون و تا سال ها بعد است. این خبرهای ضدونقیض درباره تأثیر مثبت و منفی کرونا را همه ما شنیدیم، اما حقیقت چیست؟ تأثیر ناخواسته مثبت کرونا روی محیط زیست و موجودات ساکن کره زمین بیشتر بوده یا تأثیر منفی آن؟ در ادامه چه اتفاقی قرار است رخ دهد؟ همه این پرسش ها را پژوهشگران دانشگاه هاروارد با طرح سؤال از دکتر برستین، یکی از مدیران ارشد مرکز تحقیقات تغییرات اقلیمی آرون هاروارد پاسخ داده اند که در ادامه می خوانید.

تغییرات اقلیمی روی شیوع ویروس کرونا تأثیر دارد؟

هنوز هیچ مدرک مستدلی مبنی بر اینکه تغییرات اقلیمی به شکل صددرصد باعث شیوع ویروس کرونا شده، در دست نیست. از سوی دیگر، نمی دانیم تغییرات اقلیمی چه تأثیری روی گونه های مختلف داشته تا بتوانیم تأثیر انتقال آن را به درستی بررسی کنیم. اما با گرم شدن کره زمین، حیوانات کوچک و بزرگ ساکن دریا و خشکی برای گذر از این گرما به سرما و به قطب پناه می برند. این یعنی حیواناتی که تا پیش از شیوع کرونا و گرم شدن زمین، یکدیگر را ملاقات نمی کردند، اکنون امکان ملاقات داشته و این باعث می شود تا عامل بیماری زا، میزبان های جدیدی پیدا کند. بسیاری از عوامل اثرگذار روی گرمای زمین می توانند خطر پاندمی را افزایش دهند. برای مثال، قطع درختان جنگلی که در حوزه کشاورزی رخ می دهد، یکی از بزرگ ترین عوامل تغییرات اقلیمی و از عوامل اثرگذار روی زندگی حیات وحش است. ازدست دادن زیستگاه طبیعی باعث مهاجرت حیوانات و نزدیک شدن آنها به انسان ها و در نتیجه اشتراک عوامل بیماری زا بین انسان و حیوانات می شود. اقدام های مثبت بشر در راستای کنترل تغییرات آب و هوایی می تواند باعث کاهش بروز و شیوع بیماری های عفونی مانند ویروس کرونا شود؛ اگر این راهکارها و اقدام ها به درستی و کامل انجام شوند.

آیا آلودگی هوا، باعث افزایش خطر شیوع ویروس کرونا می شود؟

ساکنان شهرهای آلوده که از تهویه خوب هوا محرومند، بیش از دیگران در معرض خطر مرگ ناشی از ویروس کووید-۱۹ قرار دارند، اگر از نظر عوامل دیگری مانند مراقبت ها و نیازهای پزشکی، وضعیت اقتصادی- اجتماعی و امکان دسترسی به شرایط بهداشتی نیز دچار کمبود باشند. به این عوامل، سیگار و کاهش روزهای دسترسی به هوای پاک را هم اضافه کنید. بنابراین در شرایط آلودگی هوا و شیوع بیماری - مانند اکنون - تمرکز باید برای مراقبت از گروه های خاص و درخطر مانند بیماران، افراد بی خانمان، زنان باردار، کودکان و افراد ساکن نقاط پرخطر از نظر آلودگی هوا باشد.

چقدر احتمال دارد شاهد بروز بیماری های عفونی، ناشی از تغییرات اقلیمی باشیم؟

تغییرات اقلیمی می تواند شرایطی را برای شیوع بیماری به ویژه درباره بعضی از بیماری ها ایجاد کنند. برای مثال، بیماری «لایم»، بیماری های قابل انتقال از آب مانند «ویبرو پارا امولیتیوسوس» که زمینه ساز اسهال و استفراغ است و یا بیماری های قابل انتقال از حشرات مانند مالاریا، از جمله این بیماری ها هستند. به این ترتیب تغییرات اقلیمی می توانند زمینه ساز ابتلا به بیماری شوند، اما عوامل دیگری مانند میزان رطوبت و دما نیز در این زمینه دخیل هستند. به طور کلی برای کاهش خطر ابتلا به بیماری، همه مردم جهان باید از سوخت های سبز استفاده کرده و از سوی دیگر تلاش کنند تا جایی که می توانند از تولید زباله پرهیز کنند. علاوه بر این، باید برای توقف افزایش دمای زمین (تاکنون یک و نیم درجه گرم تر شده است) همکاری کنند.

چرا بیماری ها عفونی جدیدی در حال ظهور هستند؟

طی دهه های اخیر، شاهد بیماری های عفونی همه گیری بوده ایم. بسیاری از این بیماری ها از سوی حیوانات، به ویژه حیوانات وحشی به انسان منتقل شده است (مثل سارس، مرس، کرونا و...). این اتفاق دلایل متعددی دارد. بعضی از این حیوانات، عامل اصلی بیماری هستند که می توانند در همان منطقه یا با مهاجرت، آلودگی را منتقل کنند. درباره انسان هم همینطور است، آنها میزبان عوامل بیماری زا هستند که بازمی توانند با یک عطسه یا سرفه در همان منطقه و یا به دلیل مسافرت، بیماری را به دورترین نقطه ممکن، منتقل کنند، مانند آنچه درباره همه بیماری های فراگیر اتفاق افتاد و می افتد.

برای مراقبت از ابتلا و همه گیری به ویروس هایی مانند کرونا، چه تمهیداتی در نظر گرفته شده است؟

نخستین اقدام، ارتقای سطح سلامت افراد کم بضاعت است. به این ترتیب امکان زندگی سالم و دسترسی به نیازهای درمانی برای آنها نیز میسر خواهد شد. قدم بعدی، تلاش برای حذف «همه چیز خواری» بعضی از جوامع و دور کردن و بازگرداندن حیوانات وحشی به جایگاه و شرایط زندگی طبیعی آنهاست. گام بعدی، جلوگیری از تغییرات اقلیمی - مانند توقف قطع درختان جنگلی - و جلوگیری از تغییر مکان سکونت حیوانات از محل زندگی طبیعی

خود به زیستگاه‌های انسانی است. عاملی که باعث انتقال عوامل بیماری‌زا از حیوانات به انسان و از سوی دیگر تبدیل‌شدن این حیوانات به خوراک انسانی است. برای مثال، مصرف خوراک خفاش - که حیوانی ذاتا وحشی است - دلیل ایجاد بیماری شد. یکی از دلایل در دسترس‌شدن خفاش‌ها، قطع درختان جنگلی و مهاجرت آنها به سوی زیستگاه‌های انسانی و سهولت شکار آنهاست. تغییر الگوهای کشاورزی سنتی به پیشرفته، کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی در وسایل گرمایشی منازل و خودروها، تامین برق با استفاده از منابع با میزان کربن پایین، کاهش آمار افراد مبتلا به بیماری‌های قلبی - عروقی، اضافه‌وزن، دیابت و تولد نوزادان با وزن کم از دیگر راهکارهای جلوگیری از پاندمی‌های آینده است. زمینه‌سازی برای برخورداری مردم همه کشورها از خدمات سلامت‌پایه از دیگر راهکارهای مهم جلوگیری از ایجاد پاندمی است. پس از فروکش‌کردن و مهار کرونا، مشکلات اقتصادی باید برطرف شوند. با برطرف‌شدن مشکل اقتصادی امکان تغذیه مناسب، دسترسی به نیازهای بهداشتی‌پایه برای مردم جوامع فراهم خواهدشد. از سوی دیگر امکان رشد و پیشرفت دولت‌ها با هدف کنترل تغییرات نامطلوب اقلیمی از دیگر گام‌های مهم دولت‌ها برای جلوگیری از تکرار پاندمی‌هاست.

منبع: همشهری